

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/52/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1215226608
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Adela Unčovská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1215226608.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Adely Unčovskej a členiek senátu JUDr. Mariany Harvancovej a Mgr. Niny Dubovskej, v právnej veci žalobkyne: E. L., L.. XX.X.XXXX, J. G. XX, J., zastúpenej: I. W.. J. G., G., S., D. D. G. X, L. proti žalovanému: P. T., L.. XX.X.XXXX, J. T. X, J., zastúpenému: I. C. P., S., D. D. Y. L. X, J., o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo dňa 20.10.2020, č.k. 9C/450/2015-607, jednomyseľne takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie sa v napadnutom výroku, ktorým súd priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni v rozsahu 100 %, o ktorých výške rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí sa p o t v r d z u j e.

Žalovanému sa proti žalobkyni n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol (výrok I) a priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o ktorej výške rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (výrok II).
2. Rozhodnutie právne zdôvodnil ustanovením § 137 písm. c) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len "C.s.p.") a vecne tým, že v konaní nie je daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení, že nehnuteľnosti ku dňu zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov patrili do bezpodielového spoluvlastníctva manželov (sporových strán).
3. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p. a priznal žalovanému, ktorý mal v konaní plný úspech nárok na náhradu trov konania proti neúspešnej žalobkyni.
4. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie vo výroku II. podala včas odvolanie žalobkyňa z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) C.s.p., t.j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedla, že súd prvej inštancie sa riadne argumentačne nevysporiadal s odôvodnením výroku o trovách konania, porušil práva žalovaného na riadne a presvedčivé odôvodnenie súdneho rozhodnutia a zákonný súdny proces, pričom uvedené robí napadnuté rozhodnutie nepreskúmateľným. Ďalej tvrdila, že prvoinštančný súd nesprávne právne posúdil otázku náhrady trov konania, keď použil ust. § 255 ods. 1 C.s.p., pričom mal použiť vzhľadom na dôvodnosť podanej žaloby a neskôr vzniknutú situáciu, ktorú spôsobil žalovaný, ust. § 256 ods. 2 C.s.p. Poukázala na to, že žaloba bola podaná dôvodne a pri jej podaní existoval naliehavý právny záujem na určení, že predmetné nehnuteľnosti sú v podielovom spoluvlastníctve manželov (ktorú skutočnosť uviedol vo svojom rozhodnutí aj súd prvej inštancie). Následne, keďže žalovaný podal návrh na rozvod manželstva žalobkyne a žalovaného, a toto manželstvo bolo rozvedené rozsudkom

Okresného súdu Bratislava II, sp.zn. 49P/39/2016, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 22.6.2018 (v časti rozvodu manželstva), a teda zaniklo aj bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, žalobkyňa navrhla, aby súd pripustil zmenu žaloby a rozhodol o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva strán sporu, súd však zmenu žaloby neprípustil a súčasne sporovým stranám oznámil, že nie je daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Vzhľadom na uvedené žalobkyňa podala návrh na zmenu petitu, ktorým sa domáhala určenia, že predmetné nehnuteľnosti ku dňu zániku manželstva tvorili predmet bezpodielového spoluvlastníctva strán sporu. Uviedla, že žalovaný po vykonaní rozsiahleho dokazovania súdom prvej inštancie, a tesne pred (v deň) pojednávaním súdu, na ktorom boli naplánované už len záverečné reči a vyhlásenie rozsudku, vzhľadom na pre neho nepriaznivú dôkaznú situáciu, podal návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva. Upozornila, že návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov podal žalovaný dňa 20.10.2020 okolo 12.00 hod, pričom predmetné pojednávanie, na ktorom odzneli záverečné reči a mal byť vyhlásený rozsudok, bolo vytýčené a začalo v ten istý deň o 12.30 hod. Týmto podaním podľa jej názoru, ktoré mohol žalovaný urobiť už dňa 23.6.2018, tak žalovaný zmaril celé dokazovanie a súdne konanie, a to so zámerom, aby súd musel žalobu zamietnuť a o predmetných nehnuteľnostiach nerozhodol, čím procesne zavinil trovy konania, ktoré by inak neboli vznikli. Poukázala na to, že súd prvej inštancie uviedol, že v štádiu podania žaloby, kedy manželstvo strán sporu trvalo, bol toho názoru, že žalobkyňa mala naliehavý právny záujem na požadovanom určení a preto súd v konaní pokračoval a vykonal všetky dôkazy navrhnuté sporovými stranami. Žalovaný sa podľa jej názoru snažil vyhnúť vyhláseniu rozsudku vo veci, pričom jeho návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva bol len procesným úkonom, ktorým zavinil zamietnutie žaloby pre absenciu naliehavého právneho záujmu, pričom účelovosť jeho konania vyplýva aj z toho, že v návrhu na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom tohto konania ani neuviedol. Ďalej uviedla, že dôvodom hodným osobitného zreteľa pre nepriznanie trov konania sú aj okolnosti, ktoré viedli žalobkyňu k uplatneniu práva na súde, pričom žalobu podala dôvodne, nakoľko ju žalovaný vylúčil z užívania spoločného domu. Namietala, že súd prvej inštancie sa týmito skutočnosťami a dôvodmi pre nepriznanie trov konania nezaoberal, čím došlo k porušeniu zákazu denegatio iustitiae. Ďalším dôvodom pre nepriznanie trov konania je podiel žalovaného na vzniku súdneho sporu a postoj strán v súdnom konaní s poukazom na to, že žalobkyňa podala žalobu dôvodne, nakoľko ju žalovaný vylúčil z užívania spoločného domu a žalovaný mohol návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov podať aj skôr už dňa 23.6.2018 alebo ho aj nepodať a počkať na vyhlásenie rozsudku a podať prípadne návrh na vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. Poukázala na to, že sú tu ďalšie dôvody hodné osobitného zreteľa, a to charakter súdneho konania a charakter vzniknutej procesnej situácie pre zamietnutie žaloby ako aj dôvod spočívajúci v majetkových pomeroch žalobkyne a v dobrých mravoch. Uviedla, že je samoživiteľka, a okrem dvoch detí, na ktoré má vyživovaciu povinnosť, sa stará aj o svoju matku, starobnú dôchodkyňu, s ktorou žije v spoločnej domácnosti. Konanie žalovaného považovala za nesúladné s dobrými mravmi, keď zmaril vyhlásenie rozsudku polhodinu pred jeho plánovaným vyhlásením, pričom žalobu nemusel vôbec podať, resp. mohol po vyhlásení podať iný typ žaloby, napríklad žalobu o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. Výnimočnosť pre nepriznanie trov spočíva v okolnostiach veci ako aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Na základe uvedeného žiadala, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil a žalobkyňu priznal náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100% alebo aby žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov konania. Spolu s odvolaním žalobkyňa navrhla vydanie doplnujúceho uznesenia o náhrade trov konania žalobkyne, ktoré jej vznikli v súvislosti s odročením pojednávania dňa 28.11.2017 zavinením žalovaného, keďže tento si nespĺnil povinnosť podľa § 183 ods. 3 C.s.p. a žiadosť o odročenie pojednávania nebola doručená súdu bezodkladne po tom, čo sa o dôvode dozvedel alebo mohol dozvedieť.

5. K odvolaniu žalobkyne sa žalovaný nevyjadril.

6. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1, § 379, § 380 C.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

7. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p. súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

8. Podľa § 257 C.s.p. výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

9. Podľa § 256 ods. 2 C.s.p. ak strana procesne zavinila trovy konania, ktoré by inak neboli vznikli, súd prizná náhradu týchto trov protistrane.

10. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci. Odvolací súd prihliadajúc na okolnosti prejednávaného prípadu dospel k záveru, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o trovách konania správne aplikoval zásadu úspechu v spore.

Uvedená zásada (zásada zodpovednosti za výsledok sporu) sa uplatňuje v sporových konaniach tak, že neúspešná strana sporu je povinná nahradiť v spore úspešnej strane trovy konania, ktoré úspešnej strane vznikli. Procesný úspech v spore sa pritom určuje vo vzťahu k predmetu sporu úspechom v spore a plný úspech v spore sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku, ktorým sa rozhodlo vo veci samej.

11. Odvolateľka vo svojom odvolaní namietala, že uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.). V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

12. Preskúmaním napadnutého rozhodnutia v súvislosti s danou odvolacou námietkou odvolací súd konštatuje, že namietaná nesprávna aplikácia právnej normy spočívajúca v tom, že na danú vec mal súd prvej inštancie použiť ust. § 256 ods. 2 C.s.p., nebola zistená. Vo vzťahu k argumentácii žalobkyne o procesnom zavinení trov, ktoré by inak neboli vznikli, je potrebné konštatovať, že uvedené procesné pravidlo obsiahnuté v ust. § 256 ods. 2 C.s.p. nemožno na daný prípad aplikovať. Ide totiž o tzv. separátne trovy, ktoré vznikli strane sporu v priebehu konania, a vychádzajú zo zavinenia strany sporu (odlišného aj od zavinenia z hľadiska ust. § 256 ods. 1 C.s.p., t.j. pri zastavení konania). Zásada procesnej zodpovednosti vyjadrená v ust. § 256 ods. 2 C.s.p. znamená zodpovednosť za trovy konania, ktoré strana sporu zbytočne zaviniła svojim správaním, pričom zavinenie spočíva v porušení procesných povinností vyplývajúcich zo zákona alebo v súlade so zákonom uložených súdom, t.j. nie v procesnom výsledku sporu.

13. Odvolací súd vzhľadom na odvolaciu argumentáciu skúmal, či žalobkyňou uvádzané skutočnosti nemožno považovať za dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali aplikáciu ustanovenia § 257 C.s.p. spočívajúcu v nepriznaní trov konania žalovanému. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že aplikácia ustanovenia § 257 C.s.p. prichádza do úvahy len v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov neprizná a predpokladá existenciu výnimočných okolností prípadu. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, v charaktere určitých druhov konania, ako aj v okolnostiach na strane strán sporu. Jedným z rozhodujúcich kritérií je to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprímeraná tvrdosť voči strane sporu a aby neodporovalo dobrým mravom. Odvolací súd zároveň uvádza, že predmetom sporu bolo v čase podania žaloby, kedy manželstvo sporových strán trvalo, určenie, že nehnuteľnosti (rodinný dom s pozemkom) patria do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Po pripustenej zmene žaloby (16.1.2020) bolo predmetom sporu určenie, že predmetné nehnuteľnosti ku dňu zániku bezpodielového spoluvlastníctva sporových strán patrili do ich bezpodielového spoluvlastníctva (v čase podanej zmeny žaloby bolo manželstvo sporových strán právoplatne rozvedené). V prvom rade je potrebné konštatovať, že v danom prípade nejde o taký spor, ktorého charakter by predstavoval výnimku v nazeraní na spôsob rozhodovania o trovách konania (nešlo o vyporiadanie spoluvlastníctva, určenie otcovstva a pod.). Vo vzťahu k správaniu sa žalovaného odvolací súd dospel k záveru, že toto nemožno vyhodnotiť ako rozporné s dobrými mravmi, a teda prihliadať na uvedené ako na dôvod hodný osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania, keď žalovaný v spore len využíval svoje procesné práva a uplatňoval prostriedky procesnej obrany a zároveň reagoval na právne skutočnosti, ktoré nastali v priebehu sporu. Podat' žalobu o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva po právoplatnosti rozvodu manželstva je právo bývalého manžela, ktoré navyš musí uplatniť v zákonom stanovenej lehote. Uvedené procesné právo nemožno považovať za účelové konanie žalovaného, keď samotná žalobkyňa toto právo uplatnila (súd však zmenu žaloby nepripustil), navyš, tvrdenia žalobkyne o nepriaznivej dôkaznej situácii žalovaného a z toho vyvodzovaná účelovosť jeho konania, sú ničím nepodložené a v danom štádiu konania nepreukázateľné. Pokiaľ ide o tvrdenie žalobkyne o jej nepriaznivých majetkových pomeroch, tieto neboli v priebehu konania ničím preukázané, preto na ne súd nemohol prihliadať.

14. S poukazom na uvedené odvolací súd ustálil, že odvolacia argumentácia žalobkyne nebola spôsobilá zmeniť správnosť záveru súdu prvej inštancie a odchýliť sa tak od zásady úspechu v spore, nakoľko v prejednávanej veci nebol daný dôvod na postup podľa ustanovenia § 257 C.s.p.

15. Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti (vo výroku o trovách konania) ako vecne a právne správne podľa § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil.

16. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 C.s.p. a nárok na ich náhradu úspešnému žalovanému nepriznal zohľadňujúc skutočnosť, že mu v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

17. Pokiaľ ide o návrh žalobkyne na vydanie doplňujúceho uznesenia ohľadom trov konania, ktoré jej mali vzniknúť v súvislosti so zmareným pojednávaním, odvolací súd konštatuje, že v danom prípade ide o tzv. separátne trovy konania upravené v § 256 ods. 2 C.s.p. Vzhľadom na charakter týchto uplatnených trov, ktoré nie sú závislé od procesného výsledku sporu, nič nebráni tomu, aby prvoinštančný súd rozhodol o návrhu žalobkyne samostatným uznesením. Úlohou súdu prvej inštancie po vrátení veci bude rozhodnúť o nároku žalobkyne na náhradu týchto trov.

18. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).